

Vi har en Östersjöstrategi – har vi?

Ulf Wikström

Det är en tisdag eftermiddag i september 2013. Jag sitter i Europaparlamentet i Strasbourg och följer med öppningen av European Cooperation Day 2013 (ECDAY2013). En intresserad publik från hela Europa har bestämt sig för att just idag dela erfarenheter som betonar betydelsen av gränsöverskridande arbete i Europa.

Och då får Europaparlamentariker Jan Olbrycht från Polen ordet och serverar några uppfattningar som stämmer lika bra för samarbetet i Europa generellt som för samarbetet i Östersjöregionen.

Han sa bland annat:

Gränsöverskridande (territoriellt samarbete) är den bästa formen av europeisk sammanhållningspolitik och det är en investering på lång sikt. Det gäller att skapa resultat och förtroende, vi måste se nyttan av att fungera tillsammans, att lösa problem och skapa bättre förutsättningar för alla oberoende av på vilken sida en gräns man råkar bo eller arbeta.

När EU Strategin för Östersjöområdet sjösattes officiellt i Visby, på Gotland i Sverige sommaren 2009 fick man en känsla av att länderna kring Östersjön hade en gemensam syn på hur Östersjöregionen skulle utvecklas. Vid sidan av de officiella talen och dokumenten fanns också en aktionsplan med ca 80 flaggskeppsprojekt som visar på vad det handlar om från dag ett och som gör det lättare att kommunicera vad som sker när man arbetar tillsammans.

Idag drygt 4 år senare är det uppenbart att många projekt har lyft och det med besked och det är uppenbart att det finns klara resultat att visa på. Det gäller t.ex. det strålande samarbetet som i projektet www.balticdeal.eu uppstått mellan jordbrukar- och rådgivningsorganisationer runtom hela Östersjön för att få ett mer miljövänligt jordbruk som på sikt klart minskar belastningen på Östersjön.

Men samtidigt uppstår här också ett problem. Det blir för lätt att se att flaggskeppsprojektet är det samma som innehållet i strategin. I stället för att fokusera på den politiska viljan och mervärdet som Olbrycht hänvisade till så kan medlemsländerna alltför lätt låta bli att visa politisk beslutsamhet att samarbeta över gränserna.

I en del av prioriteringsområdena spelar det kanske inte en så stor roll eftersom de som leder verksamheten har lyckats knyta upp viktiga aktörer i alla eller många av medlemsländerna så uppbackningen och styrningen av verksamheten är reell. Processen genomsyras av en ”vi-anda” och resultaten är påtagliga. Men där detta inte har skett så kan man få känslan av att det i stället för febril aktivitet har uppstått ett stillastående vakuum.

Östersjöstrategin tillkom på initiativ av Östersjöländernas regeringar. Nu har man redan under 2013 fått en ny uppdaterad aktionsplan som omfattats av alla medlemsländer. Det tyder på att man är överens om betydelsen av att processen går vidare.

Om man vill leva upp till ett gemensamt mervärde (enligt Olbrycht ovan) som resulterar i en renare Östersjö och en region där man lever gott och där förbindelserna fungerar måste man jobba och verka tillsammans och det måste kommuniceras och det på alla plan.

Östersjöstrategin är ett instrument för storskaligt gränsöverskridande arbete. Det är dags att för alla beslutsfattare i regionen att visa på mervärdet av detsamma och att KOMMUNICERA detta. Nästa möjlighet till en fortsatt debatt på bred front är det årliga forumet som i år arrangeras i Vilnius, Litauen den 11-12 november 2013.

Ulf Wikström
Project Manager
INTERACT Point Turku

Aikaisemmin sarjassa ilmestyneitä kolumneja

Nro.		Kirjoittaja
26/2013	1.8.2013	Itämeri-haaste nimeltä korruptio Erkki Laukkanen, puheenjohtaja, Transparency Suomi
11/2013	14.3.2013	Voisi Tallinnaan mennä muutenkin kuin turistiksi Markku Mantila, päätoimittaja, Kaleva
6/2013	7.2.2013	Itämeren alueen ruokayhteistyön mahdollisuudet Johanna Mäkelä, professori, Helsingin yliopisto
1/2013	3.1.2013	Itämeren alueen jäsenvaltiot ja eurokriisi Olli Rehn, varapuheenjohtaja, Euroopan komissio
47/2012	20.12.2012	Ryöstöretkien ja kaupankäynnin meri - Itämeren kansojen seikkailut esihistoriallisella ajalla Jarl-Thure Eriksson, kansleri, Åbo Akademi
42/2012	16.11.2012	Pullopостia - Meri yhdistää Suomea ja Viroa Aleksi Härkönen, suurlähettiläs, Suomen suurlähetystö, Tallinna
37/2012	12.10.2012	Venäjän WTO-jäsenyyden alkumetreit Heli Simola, ekonomisti, Suomen Pankin siirtymätalouksien tutkimuslaitos
34/2012	21.9.2012	Cleantechista ratkaisu Itämerelle ja Suomen talouskasvulle Jyri Häkämies, elinkeinoministeri, Työ- ja elinkeinoministeriö
30/2012	24.8.2012	Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä laajalla rintamalla Erkki Tuomioja, ulkoasiainministeri, ulkoasiainministeriö
11/2012	9.3.2012	Itämeri on kirkkojen meri Kari Mäkinen, arkkipiispa, Suomen evankelis-luterilainen kirkko
7/2012	10.2.2012	Itämeren kohtalo ratkaistaan puhdistamoilla eikä juhlapuheissa Juha Nurminen, puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiö
1/2012	6.1.2012	Työnjaolla tehokkuutta Itämeren alueen yhteistyöhön Thomas Götz, Saksan Suomen suurlähettiläs